

2024-03-15
TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr: NAF 2024-00027

Uppsökande pedagog med sfi-fokus

Förslag till beslut

Nämnden för arbete och försörjning noterar informationen till protokollet.

Sammanfattning av ärendet

Nacka kommun erbjuder sedan oktober 2022 undervisning i svenska för föräldralediga på öppna förskolan i Fisksätra via en anordnare av kommunal vuxenutbildning (komvux). Styrgruppen för projektet Framgång Fisksätra har beslutat att undervisning i svenska ska erbjudas en bredare målgrupp i Folkets hus och Igelboda skola. Undervisningen är tänkt att fungera som en undervisning med låg tröskel och är tänkt att leda vidare till svenska för invandrare (sfi) och vidare studier. För att nå så många deltagare som möjligt med undervisning i svenska är förslaget att skapa en operativ tjänst med ett tydligt uppdrag att arbeta uppsökande och samverka med andra aktörer i Fisksätra. Genom att anställa en pedagog med sfi-fokus kan denna funktion bli bryggan mellan den uppsökande verksamheten och kommunens auktoriserade anordnare, det vill säga språkundervisningen och den reguljära utbildningen. Ett helhetsgrepp skulle kunna ges kring att nå aktuella målgrupper samt vara den brygga som överbygger det glapp som nu finns mellan olika aktuella insatser, inklusive övergången till komvux. Vidare vilar ansvaret för det uppsökande uppdraget på kommunen och kan inte läggas ut på en anordnare.

Förslaget innebär därför inga extra kostnader för nämnden för arbete och försörjning under innevarande år. För att finansiera den föreslagna tjänsten även under 2025 behövs, utöver de medel som antas avsättas av nämnden för redan förlängt pilotprojekt med språkundervisning på öppna förskolan, ytterligare medel. En ansökan kommer därför beredas om utvecklingsmedel från Länsstyrelsen för ändamålet. Förslaget förutsätter att en godkänd anställningsprövning enligt kommunens ordinarie rutiner.

Ärendet

Undervisning i svenska på öppna förskolan i Fisksätra

Nacka kommun har sedan oktober 2022 erbjudit undervisning i svenska på öppna förskolan i Fisksätra för föräldralediga utrikesfödda med små barn.

Sedan september 2023 är Nacka kommun en av de deltagande kommunerna i Sveriges kommuner och regioners, SKRs, projekt Öppen förskola - tillsammans för jobb och integration. Projektet innebär att SKR erbjuder de 16 deltagande kommunerna processtöd för att stärka kommunernas varaktiga förmåga att bland annat bygga hållbara samverkansformer, nå ut till målgruppen och erbjuda lämpliga insatser med öppna förskolan som arena. Identifierade utvecklingsområden inom ramen för projektet är att arbeta med att nå fler i målgruppen, utveckla verksamheten genom att koppla på olika funktioner från kommunen (exempelvis studie- och yrkesvägledning), utveckla samverkan med utbildningsenheten för att fler barn ska börja förskolan samt förbättrad uppföljning och utvärdering. Även samverkan med andra aktörer i Fisksätra och inom kommunen är ett identifierat utvecklingsområde.

Nämnden för arbete och försörjning beslutade i samband med att Nacka kom med som en av de deltagande kommunerna i SKRs projekt att förlänga pågående pilotprojektet med undervisning i svenska på öppna förskolan i Fisksätra för att dessa två projekt ska löpa parallellt.

Undervisningen på öppna förskolan i Fisksätra har hittills utförts av en av kommunens auktoriserade anordnare av vuxenutbildning. Undervisningen sker två gånger i veckan i samband med öppna förskolans ordinarie öppettider.

Uppsökande arbete behövs för fler deltagare

Erfarenheter från deltagande kommuner i SKR-projektet visar att det krävs ett aktivt arbete och kontakt med deltagarna mellan utbildningstillfällena för att de ska komma tillbaka. Det är också en fördel att det finns tid innan och efter undervisningen för att läraren/pedagogen ska kunna skapa tillit hos deltagarna. En annan identifierad framgångsfaktor är att ha tid att samverka med andra aktörer som träffar målgruppen.

Antalet deltagare på befintlig undervisning på öppna förskolan i Fisksätra varierar och för att deltagarna ska komma tillbaka och för att undervisningen ska fyllas på med nya deltagare när någon slutar krävs ett aktivt arbete. Inom ramen för befintligt pilotprojekt på öppna förskolan är lärarens/pedagogens roll endast att undervisa och för att förbättra resultatet bedöms rollen behöva breddas. Rollen föreslås utifrån det här perspektivet utökas med:

- Ett uppsökande uppdrag i Fisksätra, det vill säga att vara närvarande på fler platser där målgruppen finns
- Ett tydligt uppdrag att samverka med andra aktörer som möter målgruppen – både offentliga aktörer och civilsamhällets olika organisationer
- Att läraren/pedagogen deltar i den lokala projektgruppen för SKR-projektet samt deltar på de lärträffar som anordnas av SKR inom projektet

Undervisning i svenska som andraspråk via Framgång Fisksätra

För att en bredare målgrupp ska få tillgång till undervisning i svenska som andraspråk som en väg in till svenska för invandrare (sfi) har styrgruppen för projektet Framgång Fisksätra avsatt medel för ytterligare svenskundervisning i Folkets hus respektive Igelboda skola under 2024. Undervisningen planeras att starta i september 2024. Att slå samman dessa två undervisningsuppdrag och låta den lärare/pedagog som undervisar på öppna förskolan även undervisa inom ramen för den nya satsningen bedöms bli både kostnadseffektivt och fördelaktigt på andra sätt. Genom att på detta sätt resurssätta uppdraget och göra en långsiktig och hållbar satsning tar kommunen tillvara på kunskap och erfarenheter av den här typen av undervisning och läraren/pedagogen ökar också möjligheten att bli en person som berörda målgrupper känner tillit till. Om det utöver skalkravet lärarbehörighet i svenska som andraspråk även finns specialpedagogisk kompetens hos sökande till den föreslagna tjänsten kommer detta ses som meriterande.

Uppsökande pedagog med sfi-fokus

Den föreslagna nya funktionen föreslås vara Nacka kommuns förverkligande av det kommunala språkansvar som en statlig utredning¹ rekommenderade skulle förstärkas i varje kommun. Utredningen föreslog att det kommunala språkansvaret skulle bidra till att kommunerna bättre kan leva upp till de krav som ställs på dem när det gäller individens rätt till individanpassad och flexibel sfi. Funktioner som skulle arbeta med frågan skulle även kunna bidra till att säkerställa att berörda parter har en helhetssyn på individens studieförutsättningar och ge individen bättre planeringsförutsättningar med tydligare studiemål och tidsramar. Detta i sin tur kan bidra till ökad motivation och förbättrade studieresultat. Arbets- och etableringsenheten tillsammans med utbildningsenheten (den kommunala vuxenutbildningen) bedömer att det finns fördelar med att göra funktionen inom det kommunala språkansvaret till en mer operativ tjänst. På så sätt kan denna funktion bli bryggan mellan den uppsökande verksamheten och kommunens auktoriserade anordnare, det vill säga språkundervisningen och den reguljära utbildningen. Läraren/pedagogen skulle parallellt med sitt undervisningsuppdrag ha ett tydligt uppsökande uppdrag där hen skulle informera, motivera, undervisa och slussa vidare nackabor till våra karriärvägledare och i förlängningen till våra auktoriserade anordnare.

Ambitionen är att läraren/pedagogen ska kunna arbeta med att slussa vidare deltagare i språkundervisningen till auktoriserade anordnare inom den kommunala vuxenutbildningen (komvux) och förmedla deltagares behov av vägledning till verksamhetens karriärvägledare. Om läraren/pedagogen även har kompetens i

¹ SOU 2020:66 *Samverkande krafter – för stärkt kvalitet och likvärdighet inom komvux för elever med svenska som andraspråk*
<https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2020/12/sou-202066/> Hämtat 2024-03-11.

specialpedagogik kan hen göra bedömningar av om en sökande har förutsättningar att tillgodogöra sig sökt utbildning och förbereda såväl sökande som anordnare avseende de anpassningar som behöver göras. Genom att anställa en lärare/pedagog enligt ovan skulle ett helhetsgrepp kunna ges kring att nå aktuella målgrupper samt vara den brygga som överbygger det glapp som nu finns mellan olika aktuella insatser, inklusive övergången till komvux. Vidare vilar ansvaret för det uppsökande uppdraget på kommunen och det kan inte läggas ut på en anordnare.

Projektanställning

Om en lärare/pedagog anställs under samma period som kommunen är med i SKR-projektet, det vill säga till och med december 2025, hinner arbetsstättet utvärderas. Förslaget förutsätter en godkänd anställningsprövning enligt kommunens ordinarie rutiner.

Ekonomiska konsekvenser

En heltidstjänst för en lärare/pedagog innebär en kostnad på cirka en miljon kronor per år. Nämnden för arbete och försörjning har avsatt medel för 2024 för undervisning på öppna förskolan. Under första halvåret finns ett avtal med extern leverantör av undervisningen vilket innebär att det finns medel kvar för ändamålet under resten av året.

Även Framgång Fisksätra har avsatt medel för undervisning i svenska på Igelboda skola och i Folkets hus under 2024. Dessa medel kommer att kunna användas för tjänsten. Förslaget innebär därför inga extra kostnader för nämnden för arbete och försörjning under innevarande år.

Nämnden för arbete och försörjning har beslutat om att undervisningen på öppna förskolan ska pågå till och med 2025. Nämnden kommer därefter ska ta ställning till en implementering av verksamheten inom befintlig budgetram. För att finansiera den föreslagna tjänsten även under 2025 behövs utöver de 400 000 kronor som antas avsättas för språkundervisningen på öppna förskolan för 2025 från nämnden även ytterligare medel. Arbets- och etableringsenheten kommer därför att ansöka om utvecklingsmedel från Länsstyrelsen för ändamålet.

Konsekvenser för barn

Att stärka upp den uppsökande verksamheten avseende de nackabor som behöver få en grundläggande utbildning i svenska som andraspråk samt eventuell annan grundläggande och gymnasial utbildning gynnar de barn vars föräldrar får en utbildning och på sikt en egen försörjning. Förhoppningen är att undervisningen i svenska ska leda till att fler vuxna i Fisksätra integreras i samhället och på sikt etableras på arbetsmarknaden.

Förbättrade språkkunskaper och ökad integration kan också bidra till att dessa personer får ökade möjligheter att bli delaktiga föräldrar. Detta antas kunna ge bättre förutsättningar för de barn som växer upp i Fisksätra bättre livsmöjligheter och främjar barns rättigheter.

Handlingar i ärendet

Tjänsteskrivelse daterad den 15 mars 2024

Pia Stark
Enhetschef
Arbets- och etableringsenheten

Annica Bergström
Tillförordnad enhetschef
Utbildningsenheten

Jenny Rivas
Verksamhetsutvecklare
Arbets- och etableringsenheten

Jen Holmberg
Skolchef och rektor
Utbildningsenheten